

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 518
van **SABINE VERMEULEN**
datum: 11 maart 2016

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Melkproductie - Prijsstijging

Eind augustus 2015 bereikten de boerenorganisaties en de detailhandel - zowel supermarkten als buurtwinkels - een akkoord om de melkveehouders extra te betalen voor hun melk. Door de extreem lage prijzen werkten de boeren al maanden met verlies. Gedurende zes maanden zouden ze 2,7 cent per liter melk extra krijgen.

De supermarkten beloofden die toeslag niet door te rekenen aan de klanten, maar dat is wel gebeurd. Zo blijkt uit het prijzenobservatorium van de federale overheidsdienst Economie. "De inwerkingtreding van het melkakkoord in september 2015 veroorzaakte onmiddellijk een forse toename van de consumptieprijs voor melk", klinkt het. In oktober was het prijskaartje zo al 17 procent gestegen.

"Om de een of andere reden is de toeslag doorgerekend. We gaan dat nu bekijken", reageert koepelorganisatie Comeos. "We zijn een keten met veel schakels. Als in de schakels vóór ons die toeslag wordt doorgerekend, kunnen we niet anders dan die te betalen. En het is niet zo dat we de melk duurder kunnen inkopen dan verkopen."

We betalen dus meer voor melk, maar toch helpt die toeslag de boeren voorlopig niet. Want de prijs die de boer krijgt voor zijn melk is verder gedaald. Volgens Boerenbond moet er dringend gezocht worden naar een evenwicht tussen vraag en aanbod. Maar het is onduidelijk wat de sector dan precies wil: de vraag stimuleren, of het aanbod beheersen? En hoe dat dan vorm moet krijgen in een Europese context.

Verder lezen we ook in De Standaard dat Boerenbond ervan uitgaat dat de vraag opnieuw zal aantrekken binnen enkele jaren en dat het probleem van de prijzen minder scherp was geweest zonder Ruslandboycot. Het lijkt contradictorisch: pleiten voor een afstemming tussen vraag en aanbod, en voorspiegelen dat er betere tijden op komst zijn. Dat was exact wat er, zij het met enige reserve, ook gezegd werd door kenners bij de afschaffing van het melkquotum.

Die melkproductie beperken, dat is een van de maatregelen die op de tafel van de Europese landbouwraad van 14 maart ligt. Lidstaten konden zelf voorstellen indienen om de melkcrisis op te lossen. Naast financiële maatregelen, zoals makkelijker toegang tot krediet, stellen de Vlaamse en Waalse ministers van Landbouw een vrijwillige beperking van de melkproductie voor. Boeren die zelf kiezen om minder te produceren, zouden dan een beperkte vergoeding krijgen. Dat kan door minder melkkoeien te houden, of door de dieren minder krachtvoer te geven waardoor ze minder melk geven.

1. Welke acties gaat de minister ondernemen om meer evenwicht te creëren tussen vraag en aanbod?
2. Wil de minister terugkeren naar het tijdperk van de melkquota? Welke andere voorstellen heeft Vlaanderen nog ingediend om de melkcrisis op te lossen?
3. Welke voorstellen zijn Europees politiek haalbaar? Vlaanderen ving de laatste tijd immers geregeld bot bij zijn voorstellen voor een uitweg uit de melk- en varkenscrisis.
4. Welk budget is Vlaanderen van plan uit te trekken voor het beperken van de melkproductie? Wat zijn de voorwaarden om die eventuele steun te kunnen genieten?

ANTWOORD

op vraag nr. 518 van 11 maart 2016

van **SABINE VERMEULEN**

1. De Europese Gemeenschappelijk Marktordening (GMO) vormt de basis voor het marktbeleid in de EU. Sinds de laatste hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid gaat er significant minder aandacht naar de directe marktondersteuning door de overheid, maar wordt de marktregulerende rol meer bij de partners in de keten gelegd. Binnen de GMO gaat dan ook meer aandacht naar de oprichting van producenten- en brancheorganisaties en de taken die zij kunnen uitvoeren in het kader van de mededingingswetgeving. Het stimuleren van dergelijke organisaties is dan ook de richting die ik op Vlaams niveau verder wil ingaan. In de zuivelsector is al een groot deel van de productie coöperatief georganiseerd en de private markt probeert zich stilaan te organiseren via producentenorganisaties. Als Vlaamse overheid kunnen en mogen wij ons niet rechtstreeks bemoeien met vraag en aanbod, maar ik probeer zo veel mogelijk de opstart en werking van producenten- en brancheorganisaties te faciliteren via een goed wettelijk kader en via de opstartsubsidie voor producentenorganisaties.
2. Terugkeren naar het tijdperk van melkquota is niet opportuun voor de Vlaamse melkveehouders. De quota waren een rigide systeem dat niet is aangepast aan de ontwikkelingen en kansen op de (wereld)markt.
Andere beleidsvoorstellen die ik heb voorgesteld op het Europese niveau, zijn: productieregeling door producenten- en brancheorganisaties mits Europese compensatie, gerichte aandacht voor promotie, ontwikkelen van exportverzekeringen, betere monitoring van marges in de sector, maatregelen die zorgen voor een betere waardeverdeling in de keten en nieuwe exportmarkten openen.
3. De vraag naar productiebeperking in de schoot van de producenten- en brancheorganisaties is een idee dat ik gelanceerd heb. Een meerderheid van lidstaten is hiervoor gewonnen, maar de Commissie ziet voorlopig geen financiële ruimte voor een financiële compensatie. Ik ben ervan overtuigd dat de Belgische voorstellen steeds rekening houden met de politieke haalbaarheid, maar het blijft een compromis tussen 28 lidstaten.
4. Vlaanderen is vragende partij voor een EU-budget om deze maatregel te financieren, omdat we dit moeten benaderen als een Unie van lidstaten en niet als lidstaat afzonderlijk. De komende maanden zal duidelijk worden of de Commissie alsnog kan ingaan op deze financieringsvraag.